

HISTORIE VAN HET ONDERGOED 13 mei 2014

Barbara opent de avond door te vertellen dat het bestuur contact heeft gehad met het provinciebestuur van ZijActief en dat er is besloten 12 november (voor de Sinterklaasavond uit) een opheffingsvergadering voor ZijActief IJsselstein te beleggen. Hierbij zullen bestuursleden van de provincie aanwezig zijn.

Daarna introduceert ze de heer Wietse van Houten die een lezing zal geven over de historie van het ondergoed en leest ze haar zelfgeschreven gedicht “onderbroekenpraat” voor.

Hierna geeft Barbara het woord aan de heer van Houten die ons op een gemakkelijke wijze allerlei wetenswaardigheden over ondergoed vertelt.

Zo vertelt hij o.a. dat er vóór 1850 helemaal geen ondergoed werd gedragen zoals wij dat kennen maar wel “spul” onder het goed. Vandaar de oude zegswijze: onder het goed verborgen.

Een wc noemde men destijds “het gemak” of “het secret”.

Aangezien de heer van Houten oud-directeur is van een textiel-import groothandel en het een liefhebberij van hem is geworden om historische en antieke “ondergoederen” te verzamelen heeft hij hiervoor een museum opgericht. Een paar koffers vol met deze spullen heeft hij meegenomen en showt ons deze.

Eerst vertelt hij nog dat de verzamelnaam “lingerie” stamt van de franse tijd vóór 1850.

Als eerste showt hij 2 losse pijpen, een directoire van vóór 1850, de zgn. “vrijschijter”.

Het eerste echte ondergoed met kruis kwam rond 1850 van de firma van Heek uit Enschede en was van zuiver wol, ook wel “baai” genoemd.

Later kwam er vlaslinnen; het woord “linnenkast” is hiervan afgeleid.

Zo kennen wij ook nog wel de borstrok van zuiver wol, speciaal gedragen in vissersplaatsen zoals bv. Urk en Spakenburg.

Rond 1900 werd alles wat moderner en werd er voornamelijk linnen gebruikt.

Degene die het halfwollen ondergoed bedacht (een mengsel van katoen en wol) was Gustav Jäger.

Na een koffer vol “ondergoederen” te hebben laten zien sluit de heer van Houten deze koffer met het voorlezen van een gedicht.

Na de pauze komt de 2^e koffer aan bod.

Hij laat een bustier zien uit de jaren '20.

Rond 1930 werd alles wat frivoler. Toen kwam ook de camisole.

De heer van Houten heeft ook op markten gestaan. Daar heeft hij ook nog eens bustiers aangeprezen met de dubbelzinnige tekst: “dames laat ze niet hangen voor 5 euro”.

Het was zowieso heel wat wat men vroeger allemaal aan had: bustier, lijfje, onderblouse, befje en kantje.

In 1948 mocht voor het eerst een damesonderbroek in beeld.

In de 50-er jaren kwam het corset, daarna het corselet.

Rond 1965 kwam er eindelijk wat verandering in het ondergoed door de kleuren lichtblauw, donkerblauw, rood en donkerrood te gebruiken.

Tegenwoordig zijn er allerlei kleuren en afbeeldingen mogelijk.

Zo toont de heer van Houten ook nog een aantal dingen waarop bv. de “Friesche vlag” is afgebeeld.

Na al deze op een luchtige wijze gebrachte informatie kregen de dames de gelegenheid om alles nog eens van dichtbij te bekijken waarna men weer wat wetenswaardigheden wijzer huiswaarts keerde.

Corry van Schaik.